

Стовпова А. С.

аспірантка кафедри обліку і оподаткування ДВНЗ “Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”, Київ, Україна, annastovpovaya@gmail.com

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ МІЖНАРОДНИХ КОМПАНІЙ У КОНТЕКСТІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Анотація. Визначено, що виникла нова концепція корпоративної звітності – інтегрована звітність, суть якої полягає в поєднанні фінансових і нефінансових показників у одному звіті. У цілісній системі таке сполучення дає уявлення стейкхолдеру щодо того, як підприємство створює додану вартість, поєднуючи не тільки фінансовий, а й виробничий, інтелектуальний, людський, соціально-репутаційний та природний капітал. Одним з елементів концепції інтегрованої звітності може бути Звіт про управління, який включає, зокрема, нефінансовий звіт. Досліджено методологічні підходи до складання інтегрованої звітності (<IR> та GRI). Окремо проведено дослідження нормативної бази щодо складання Звіту про управління (Директиви 2013/34/ЄС та 2014/95/ЄС, Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”). Проаналізовано методичні рекомендації з підготовки цього звіту в цілому та його нефінансової частини, конкретизовано її ключові показники ефективності (KPI).

Ключові слова: інтегрована звітність, нефінансова інформація, звіт про управління, ключові показники ефективності, суттєвість, фінансова звітність.

Рис. 1. Табл. 4. Літ. 22.

Anna Stovpova

SHEE “Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman”, Kyiv, Ukraine, annastovpovaya@gmail.com

CONCEPT OF INTEGRATED REPORTING OF INTERNATIONAL COMPANIES IN THE CONTEXT OF IMPLEMENTING EU LEGISLATION

Abstract. Integrated reporting is the emergence of a new concept in corporate reporting. The essence of this paradigm is a combination of financial and nonfinancial indicators in one report. In a holistic system, such a combination should provide the stakeholder with an idea of how an enterprise creates its added value, combining not only financial capital but also productive, intellectual, human, socially reputational and natural capital. One of the elements of the concept of integrated reporting can be the management report, which includes, in particular, the nonfinancial report. Existing frameworks for integrated reporting (<IR> and GRI) have been investigated. In addition, the paper provides a research of regulatory frameworks for the management report preparation. The article studies EU Directives, the Ukrainian Accounting Act, as well as existing guidance on the preparation of this report, e.g. IFRS Practice Statement 1 “Management Commentary”, the Ukrainian guideline for management report, the guideline of the European Commission, specified KPIs of the nonfinancial part of the management report. The article recommends the use of the following sections of the management report: business model, policies and due diligence, outcomes, principal risks and management, key performance indicators (KPIs), and thematic aspects. Recommended KPIs are indicators and goals used to assess significant environmental and climate management issues. Indicators should be related to the internal management system, risk-based management and risk assessment. Such approaches

© Стовпова А. С., 2019

make disclosure more transparent in reporting. The article states that a certain graphic material, diagrams, drawings, infographics, the purpose of which is to ensure the holistic, visual, transparent, and reliable presentation of information to stakeholders, should accompany the proposed structure of the nonfinancial report. Focusing on the practice of sustainable business development, integrated reporting should accompany the adoption of long-term forward-looking solutions, strengthen the practice of transparent reporting and raise the culture of governance.

Key words: integrating reporting, non-financial information, management report, key performance indicators, materiality, financial statements.

JEL classification: M41, M48.

Стовпова А. С.

аспірантка кафедри учета и налогообложения ГВУЗ "Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана", Киев, Украина

КОНЦЕПЦИЯ ИНТЕГРИРОВАННОЙ ОТЧЕТНОСТИ МЕЖДУНАРОДНЫХ КОМПАНИЙ В КОНТЕКСТЕ ИМПЛЕМЕНТАЦИИ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ЕС

Аннотация. *Определено, что возникла новая концепция корпоративной отчетности – интегрированная отчетность, суть которой заключается в сочетании финансовых и нефинансовых показателей в одном отчете. В целостной системе такое сочетание дает представление стейкхолдерам о том, как предприятие создает добавленную стоимость, объединяя не только финансовый, но и производственный, интеллектуальный, человеческий, социально-репутационный и природный капитал. Одним из элементов концепции интегрированной отчетности может быть Отчет об управлении, который включает, в частности, нефинансовый отчет. Исследованы методологические подходы к составлению интегрированной отчетности (<IR> и GRI). Отдельно проведено исследование нормативной базы по составлению Отчета об управлении (Директивы 2013/34/ЕС и 2014/95/ЕС, Закон Украины “О бухгалтерском учете и финансовой отчетности в Украине”). Проанализированы методические рекомендации по подготовке этого отчета в целом и его нефинансовой части, конкретизированы ее ключевые показатели эффективности (KPI).*

Ключевые слова: интегрированная отчетность, нефинансовая информация, отчет об управлении, ключевые показатели эффективности, финансовая отчетность.

Сучасна фінансова звітність не може забезпечити всі потреби її користувачів. Стейкхолдери – інвестори та суспільство – прагнуть бачити не тільки суто фінансові показники. Цей факт протягом останніх 15 років дедалі більше впливає на формат подання корпоративної звітності сучасних компаній. Прибуток уже не розглядається як кінцевий результат, на який має орієнтуватися управлінська діяльність, а стає лише одним із поставлених завдань, і його наявність є одним із засобів досягнення всієї системи цілей [1, с. 8].

У нинішніх умовах господарювання в розвинутих країнах провідними ідеологіями стали концепції корпоративної соціальної відповідальності (corporate social responsibility, CSR) та сталого розвитку (sustainable development). Ці дві тісно переплетені концепції вказують на те, що має бути єдність між економічною, соціальною сферами та навколишнім середовищем. У такому разі компанія є відповідальною за її внесок у поступ суспільства через свою

бізнес-активність, за безпеку довкілля, повинна бути провідним партнером для споживачів, ідейним роботодавцем, підтримувати громадянське суспільство. Відповідність цим цінностям слід відображати в сучасній корпоративній звітності з дотриманням засад прозорості та неупередженості.

Глибинною основою вказаних концепцій є той факт, що нині у веденні бізнесу ключовим є не тільки фінансовий капітал підприємства, а й виробничий, інтелектуальний, людський, природний і соціально-репутаційний капітал [2, с. 176]. Ці різні форми капіталу взаємодіють між собою, перетворюються у продукти (товари, роботи, послуги, побічні продукти та відходи), беруть участь як взаємопов'язані елементи в ланцюжку створення доданої вартості [1, с. 9]. Як наслідок, відбулася трансформація бачення інвесторами ролі нефінансової інформації: частка прибічників подібного підходу, за опитуванням аудиторської фірми з "Великої четвірки" Ernst&Young, зріс із 40 до 88 % [2, с. 173]. За останні роки обсяг нефінансової інформації у корпоративних звітах компаній значно зріс і на сьогодні може наближатися до 50 %.

Втілити описані концепції і покликана інтегрована звітність, оскільки фінансова звітність не здатна самостійно бути носієм подібної інформації, вона не відображає вплив на результати діяльності підприємства таких факторів, як "ризик, стратегія, нагляд і стійкість бізнесу підприємства" [3, с. 26].

Інтегрована звітність є об'єктом дослідження як провідних західних, так і вітчизняних фахівців. Такі дослідження ведуться як у напрямі загальної концепції інтегрованої звітності, концептуальних підходів до розуміння її суті (П. О. Куцик [4], В. В. Томчук [2], К. В. Безверхий [5]), так і з точки зору загальних проблем адаптації законодавства України в ході євроінтеграційних процесів, впровадження міжнародного досвіду (Т. І. Єфименко [1; 6], Л. Г. Ловінська [3; 6], А. В. Озеран [7], С. Ф. Голов [8]). Також з інтегрованою звітністю та проблемами відображення нефінансової інформації пов'язані дослідження з дотичним щодо інтегрованої звітності Звітом про управління (роботи Т. А. Войтенко [9], колективу на чолі з Т. І. Єфименко та Л. Г. Ловінською [6], дослідження А. В. Озеран [10]).

Попри значне число досліджень щодо інтегрованої звітності, триває процес розвитку загальної ідеї поєднання фінансової та нефінансової інформації та такого її втілення, як звіт про управління. Це є проблемою не тільки для обліковців-теоретиків, а й для практиків. Створено міжнародні та громадські організації, які займаються проблемою звітності корпоративної соціальної відповідальності, інтегрованої звітності [11; 12], здійснюються розробки Міжнародної ради зі стандартів фінансової звітності [13] та національних облікових організацій [14]. Невирішеними залишаються питання добору ключових показників ефективності, загальної стандартизації подібних звітів, проблеми сталості та порівнянності, повноти й суттєвості інформації у подібних звітах.

Мета статті – дослідження теоретико-методологічних засад інтегрованої звітності, встановлення основних принципів, які використовуються при поданні нефінансової інформації, порівняння методичних рекомендацій щодо наповнення таких звітів та аналіз розкриття інформації у звіті про управління, який визначений Директивою 2013/34/ЄС і є дотичним до інтегрованої звітності.

Спершу конкретизуємо об'єкт нашого дослідження: чим є інтегрована звітність. К. Безверхий після ретельного аналізу різних підходів до цієї дефініції узагальнив вказане явище власним визначенням: “інтегрована звітність – це звітність, яка включає як сукупність фінансових показників, які входять до складу фінансової звітності, так і розрахункові фінансові показники, які не входять до такої звітності, а також нефінансові показники, які надаються на запит бухгалтерської служби іншими структурними підрозділами підприємства” [5, с. 54]. За його висновком, у більшості джерел інтегрована звітність розглядається як така, що “поєднує фінансові та нефінансові показники в єдиний чіткий формат” [5, с. 54]. У такому місткому тлумаченні відобразились сім відомих підходів до визначення поняття “інтегрована звітність”:

- нова концепція корпоративної звітності;
- інформація, що сприяє створенню вартості (капіталу) в періоді;
- звітність, яка включає фінансові та нефінансові показники, що об'єднана в єдиний чіткий формат;
- звітність, котра формується на принципах сталого розвитку й відображає стратегічний напрям розвитку компанії;
- дієвий інструмент налагодження діалогу та взаєморозуміння між компаніями і зовнішнім співтовариством;
- корпоративна звітність;
- інструментарій подання результатів діяльності підприємства [5, с. 52].

Нині можна говорити про появу нової концепції корпоративної звітності (рисунок), що є “конгломератом бухгалтерсько-управлінських звітів, які відображають здатність підприємства генерувати вартість, що надається зовнішнім користувачам для прийняття рішень” [4, с. 12].

Інтегрована звітність передбачає новий підхід до структуризації капіталу підприємства, спрямована на інформаційний супровід вартісно орієнтованого управління та висвітлення тих аспектів діяльності, які впливають на стратегічну стійкість і довгострокові перспективи розвитку компанії. Розвиток сучасної корпоративної звітності пов'язаний з прагненням максимально задовольнити попит інвесторів на більший обсяг інформації (наприклад, оцінку ключових ризиків), прогнозу інформацію та ознайомитися з контекстом вихідних джерел, що є основою такої інформації. Фінансові кризи останнього десятиліття тільки підштовхнули рух у цьому напрямі. Базова здатність підприємства генерувати вартість весь час втілюється в його спроможності адаптуватися та змінюватися під впливом зовнішнього середовища й управляти своїми нематеріальними активами. Прагнення до більш правди-

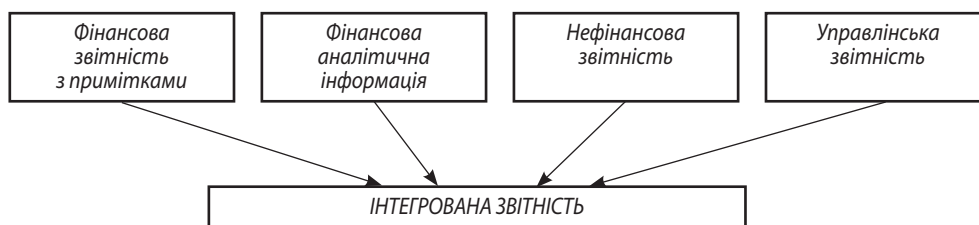

Рисунок. Концепція сучасної корпоративної звітності

Складено автором.

вого відображення цієї здатності є головним рушійним фактором розвитку інтегрованої звітності. Шляхом упровадження повнішого бачення стратегії, бізнес-моделі, управління та ефективності діяльності і їх взаємного зв'язку інтегрована звітність може допомогти стейкхолдерам приймати більш інформаційно обґрунтовані рішення стосовно того, де зосередити свій капітал.

У процесі розвитку концепції інтегрованої звітності з'явилися тісно пов'язані відгалуження – нефінансова звітність (non-financial statement), Звіт про управління (management report).

Звіт про управління є першою спробою законодавчо регламентувати складання звітів-доповнень до фінансової звітності, які мають усунути її інформаційні недоліки та наблизити загальний пакет корпоративної звітності до ідеї інтегрованої звітності. Правовою базою Звіту про управління стали дві Директиви ЄС:

- 2013/34/ЄС (“бухгалтерська директива”) – Звіту про управління присвячений розділ 5 [15];
- 2014/95/ЄС (“директива про розкриття нефінансової інформації”) – доповнює структуру Звіту про управління та вводить до попередньої Директиви ст. 19а “Нефінансовий звіт” [16].

Ці Директиви в ЄС почали виконуватися з 2017 р.

На основі згаданих Директив було внесено й зміни до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” [17], покликани сприяти впровадженню Звіту про управління у вітчизняну практику. Вперше Звіт про управління українські підприємства почали подавати у 2019 р. (за 2018 р.).

Звіт про управління розглядаються як документ, що входить до корпоративної звітності та містить фінансову й нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеність у його діяльності [17]. Доповнюють Звіт про управління також нефінансовий звіт і звіт про корпоративне управління (табл. 1).

Той факт, що європейський Звіт про управління ідеологічно є частиною інтегрованої звітності, опосередковано підтверджують посилання в тексті ст. 2 Директиви 2014/95/ЄС, де вказується на можливість використання методичних рекомендацій до підготовки звітності загального та галузевого рівня, а в п. 9 вступної частини йдеться, зокрема, про Керівництво щодо звітності у сфері сталого розвитку Глобальної ініціативи зі звітності (Global Reporting Initiative, GRI) [18]. Методичні рекомендації Єврокомісії стосовно нефінансових звітів [19] розширюють цей перелік до більш як 20 різного роду рекомендацій, серед яких Міжнародний рамковий підхід з інтегрованої звітності (the International Integrated Reporting Framework, або <IR>) [12]. Обидва згадані документи стосуються інтегрованої звітності. Ми їх виокремили з-поміж інших двадцяти як основні й найбільш загальні, такі, що часто згадуються й професійними організаціями та аудиторськими фірмами “Великої четвірки” [18; 20]. Їх порівняння наведено в табл. 2.

З названих вище підходів – GRI та <IR> – Федерація професійних бухгалтерів Європи рекомендує <IR> як всеосяжніший, натякаючи на те, що він більше втілює ідеологію інтегрованої звітності, ніж GRI, хоч останній є поширенішим [18, с. 7].

Таблиця 1

Структура Звіту про управління та доповнюючих звітів

Звіт про управління та доповнення	Зміст	Суб'єкт подання
Звіт про управління (management report)	Збалансований та комплексний аналіз розвитку, ефективності діяльності, стану підприємства. Мають бути наведені ключові показники ефективності (KPI) щодо конкретного напрямку діяльності. Інформація про майбутній розвиток підприємства, його дослідження та розробки, схильність до цінних, кредитних ризиків, ризику ліквідності, ризику грошових потоків	Малі, середні та великі підприємства. Малі можуть звільнятися від подання звіту, середні – від подання нефінансового звіту
Нефінансовий звіт (nonfinancial statement)	Розкриття таких аспектів інформації, як екологічний, соціальний, питання зайнятості, повага до прав людини, боротьба з корупцією й хабарництвом. Опис бізнес-моделі, політики щодо названих аспектів, у тому числі впровадження процесу дью-дїлідженс, ключові індикатори нефінансового характеру (детальніше див. табл. 3)	Великі підприємства, які становлять суспільний інтерес із середньою кількістю працюючих у 500 осіб
Звіт про корпоративне управління (corporate governance statement)	Дотримання кодексу корпоративного управління, дія якого поширюється на підприємство (це окремий закон чи положення кількох законів, кодексів, тощо). Пояснення з приводу незастосування окремих положень такого кодексу. Опис основних характеристик систем внутрішнього контролю та управління ризиками. Діяльність і склад управлінських, наглядових органів	Компанії, цінні папери яких продаються на регульованих ринках ЄС

Складено автором.

Таблиця 2

Порівняння найбільш поширених міжнародних рекомендацій щодо складання інтегрованої звітності

Назва	Загальна інформація	Ключова особливість
Ініціатива з глобальної звітності (GRI G4)	Методичні рекомендації щодо складання звітності зі сталого розвитку. Принципами звітності GRI є: повнота інформації, її здатність до аудиту, прозорість, контекст сталого розвитку, акуратність, нейтральність, можливість порівняння, чіткість [6, с. 21] Створено в 1990-ті роки. В оновленій версії 2018 р. GRI містить рекомендації, як втілити на практиці вимоги Директив 2013/34/ЄС і 2014/95/ЄС щодо звіту про управління та звітів, які його доповнюють [18, с. 8].	Найпоширеніший підхід, який забезпечує порівнянність звітів
Міжнародний рамковий підхід до інтегрованої звітності (Integrated Reporting Framework, <IR>)	Вказує, як подати інформацію про навколишнє середовище, соціальні питання та аспекти працевлаштування, права людини, боротьбу з корупцією й хабарництвом як частину процесу створення підприємством доданої вартості. Підприємство, використовуючи цей підхід, пояснює як 6 типів капіталу (фінансовий, виробничий, інтелектуальний, людський, соціально-репутаційний та природний) трансформуються в ті продукти, інформаційні потоки, які виходять із нього. Розроблення рекомендацій розпочалося у 2010 р., їх видано у 2013 р. Вони є більш нові, сучасні та трендові порівняно з GRI	Всеохоплюючі принципи, в яких значну роль відіграє принцип суттєвості, заохочується зв'язок між фінансовою і нефінансовою інформацією

Складено автором.

Існує кілька документів, які описують рекомендовану структуру Звіту про управління: Директива 2013/34/ЄС (у загальних рисах) [15], Методичні рекомендації Міністерства фінансів України (далі – Методичні рекомендації № 982) [21], Інструкція Національного банку України (НБУ) щодо складання фінансової звітності банків України (далі – Інструкція НБУ) [22], МСФЗ “Практичний звіт 1 “Коментар керівництва: рамковий підхід до подання” [13]. Також можна знайти окремі національні рекомендації, наприклад, для Іспанії – Методичні рекомендації щодо складання звітів про управління лістингових компаній [14].

Щодо МСФЗ “Практичний звіт 1”, то це керівництво існувало і до Директиви 2013/34/ЄС (з 2010 р.). Тепер МСФЗ “Коментар керівництва” проходить процедуру обговорення та перегляду. Можливо, Рада з МСФЗ видасть нову версію після 2020 р. Елементи структури Звіту про управління, запропоновані цим документом, загалом збігаються зі структурою, наведеною в згаданій Інструкції НБУ, і частково – з Методичними рекомендаціями № 982 (табл. 3).

Т а б л и ц я 3

Структура (елементи) Звіту про управління за різними підходами

№	Документ	Структура (елементи) Звіту про управління
1	Методичні рекомендації № 982 [21]	<ul style="list-style-type: none"> – Організаційна структура та опис діяльності підприємства; – результати діяльності; – ліквідність та зобов’язання; – екологічні аспекти; – дослідження та інновації; – ризики; – фінансові інвестиції; – соціальні аспекти та кадрова політика; – перспективи розвитку
2	Директива 2013/34/ЄС [15]	<ul style="list-style-type: none"> – Достовірний огляд розвитку, діяльності та стану підприємства; – опис основних ризиків і невизначеностей; – аналіз, що включає як фінансові, так і нефінансові основні показники діяльності, у тому числі інформацію екологічного та соціального характеру; – ймовірні перспективи подальшого розвитку підприємства; – діяльність у сфері досліджень і розробок; – відомості про придбання власних акцій; – використання підприємством фінансових інструментів та, якщо це суттєво для оцінки його активів, зобов’язань, фінансового стану й прибутків і збитків; – мета та політика підприємства щодо управління своїми фінансовими ризиками, у тому числі політика хеджування кожного основного виду прогнозованих операцій, для якого застосовується облік хеджування; – ціновий ризик, кредитний ризик, ризик ліквідності та ризик грошових потоків, які несе підприємство
3	МСФЗ “Практичний звіт 1 “Коментар керівництва: рамковий підхід до подання” [13], Інструкція НБУ [22]	<ul style="list-style-type: none"> – Опис (характер) бізнесу; – цілі керівництва та стратегії їх досягнення; – найбільш значущі ресурси компанії, ризики та відносини; – результати операцій та перспективи; – критична оцінка ключових показників ефективності (КПІ) діяльності підприємства

Ск л а д е н о автором.

Попри структурну врегульованість (див. табл. 3), деталі наповнення Звіту про управління не визначені і є довільними. За потреби, якщо інша структура чи наповнення краще передають мету Звіту про управління, все можна відкоригувати під власне підприємство та потреби тих користувачів-інвесторів (стейкхолдерів), на яких насамперед розрахований цей звіт. Можна обрати й рамкові підходи зі згаданих GRI та <IR>, про що слід зазначити у звіті. Додамо, що в ЄС на аудиторські фірми покладено вимогу перевіряти тільки сам факт наявності такого звіту, а не його наповнення (п. 16 Директиви 2014/95/ЄС).

На розвиток Директиви 2014/95/ЄС також створено Методичні рекомендації (керівництво) щодо складання нефінансового звіту [19], який доповнює Звіт про управління. Його вимоги проаналізовано за допомогою табл. 4. Однак у цьому керівництві кілька разів наголошено, що розроблені рекомендації не мають обов'язкового характеру, не створюють законодавчо встановлених зобов'язань і підприємства можуть застосовувати інші міжнародні, європейські чи національні підходи, включаючи GRI та <IR>, але обов'язково повинні вказати у звіті, які з них використовувалися [19, с. 4].

Таблиця 4

**Рекомендації щодо ключових показників ефективності
для нефінансового звіту**

№	Елемент структури звіту	Приклади ключових показників ефективності (КПІ)
1	Бізнес-модель	Бізнес-середовище, організація та структура, ринки, на яких діє підприємство, їхні цілі та стратегії, головні тенденції та фактори, що можуть вплинути на майбутній розвиток. Рекомендовані КПІ: <ul style="list-style-type: none"> – головні продукти, котрі випускаються; – яким чином ці продукти задовольняють потреби споживачів; – як такі продукти виготовлені та що робить їх продаж конкурентним і стабільним; – характеристики ринків, де діє підприємство, та як вони можуть розвиватися
2	Політики та дью-дїлідженс (due diligence)	Дью-дїлідженс у світовій практиці – комплекс процедур щодо процесу розкриття інформації про діяльність компанії на принципах обачності для інвесторів і суспільства. Рекомендовані КПІ: <ul style="list-style-type: none"> – хто на підприємстві та в його керівних структурах відповідальний за встановлення та моніторинг визначених заходів, наприклад, пов'язаних із питаннями зміни клімату, захист людських прав, соціальних прав і навколишнього середовища; – заходи щодо захисту від викидів шкідливих хімічних речовин, високих концентрацій біоцидів у продуктах; – дотримання безпечності робочих місць (охорона праці); – виконання контрактних зобов'язань, встановлених після переговорів із постачальниками та іншими контрагентами; – ресурси, виділені на ризик-менеджмент, інформація, тренінги, моніторинг, аудит, співпраця з місцевою владою та соціальними партнерами
3	Результати (вихід)	Результат заходів, які застосовувалися. Рекомендовані КПІ: <ul style="list-style-type: none"> – фактичні викиди вуглецю, їх інтенсивність; – використання шкідливих хімікатів та біоцидів (пестицидів тощо); – вплив природного капіталу та причинно-наслідковий зв'язок; – порівняння цілей та розвиток протягом часу; – пом'якшувальні ефекти від тих заходів, які використовуються; – плани щодо зниження викидів вуглецю

№	Елемент структури звіту	Приклади ключових показників ефективності (КПІ)
4	Принципові ризики та управління ними	<p>Ризики, які спричиняють несприятливий вплив на бізнес-відносини, продукти та сервіси підприємства. Рекомендовані КПІ:</p> <ul style="list-style-type: none"> – несправні продукти, які можуть впливати на безпеку споживачів; – заходи, які використовуються для вирішення даного питання; – відновлювальні заходи, які здійснюються щодо задоволення потреб споживачів, які уже постраждали від даних продуктів. <p>Може розкриватися суттєва інформація щодо ризиків шкоди людським правам, охорони праці та навколишнього середовища в межах ланцюжка постачання й пов'язаних ланцюжків, про те, як компанія управляє та пом'якшує подібні ефекти.</p>
5	Ключові показники ефективності (КПІ)	<p>Показники мають бути пов'язані з внутрішньою системою менеджменту та ризик-орієнтованого управління й оцінки ризиків. Такі підходи роблять розкриття інформації у звітності більш прозорим.</p> <p>Рекомендовані КПІ: показники та цілі, які застосовуються для оцінки значимих для управління питань навколишнього середовища та захисту клімату</p>
6	Тематичні аспекти	<p>Ці аспекти мають розкривати розвиток, результати діяльності, стан та вплив на діяльність, котра пов'язана, як мінімум, з такими питаннями:</p> <ul style="list-style-type: none"> – питання навколишнього середовища – енергоефективність і її покращання; енергоспоживання з невідновлюваних джерел енергії; викиди парникових газів та інших забруднювачів; видобуток корисних копалин; управління відходами, наприклад, замкнутий цикл; – соціальні аспекти та питання працівників – гендерна різноманітність; наявність відпустки по догляду за дитиною; працівники, котрі беруть участь у діяльності з високим ризиком певних аварій і захворювань, уражень; кількість аварій, які сталися, типи поранень, професійних захворювань; плинність кадрів; відсоток працівників, що працюють за тимчасовими контрактами, у тому числі за статевою ознакою; середня кількість годин проведення тренінгів на рік, зокрема за статевою ознакою; кількість працівників з обмеженими можливостями; – повага до людських прав – процес отримання скарг та забезпечення засобами правового захисту; операції, що можуть мати ризик порушення людських прав; – антикорупційні аспекти та питання хабарництва – внутрішні контролюючі процеси, спрямовані на запобігання хабарництву; механізми прийняття скарг на подібні факти всередині компанії; – інші питання – опис ланцюжка постачання, управління людськими ресурсами, використання дитячої праці, важких і небезпечних умов праці, застосування працівниками засобів спецахисту тощо

Складено за: Guidelines on non-financial reporting (methodology for reporting non-financial information) (2017/C 215/01) / European Commission. 2017. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705(01)).

Подібна структура (елементи) нефінансового звіту мають супроводжуватися певним графічним матеріалом, діаграмами, рисунками, інфограмами, метою яких є забезпечення цілісного, наочного, прозорого та достовірного подання інформації стейкхолдерам.

На підставі викладеного можна зробити такі висновки. Через досягнення прозорості на ринках капіталу та створення більш комплексної картини наявних ризиків та ресурсовіддачі підприємства отримують переваги від ширшого доступу до швидко відновлюваної та конкурентної світової економіки. Провідником у цьому напрямі покликана бути інтегрована звітність, яка є продуктом цілісного та інтегрованого мислення у бізнесі. Вона повинна відо-

бражати спосіб, у який підприємство досягає створення доданої вартості, спонукаючи до цілісної оцінки рушійних чинників бізнесу. Фокусуючись на практиці стійкого розвитку бізнесу, інтегрована звітність покликана супроводжувати прийняття перспективних рішень довгострокового характеру, посилювати практику транспарентного звітування та виховувати культуру управління. Без попереднього й фундаментального інтегрованого обґрунтування вказана звітність не працює. Ця глибинна ідея є основою концепції інтегрованої звітності.

В українській практиці ідея інтегрованої звітності впроваджується через діяльність міжнародних компаній та появу законодавчої вимоги щодо складання Звіту про управління для середніх і великих підприємств. Його нефінансова частина є невід'ємною складовою інтегрованого подання результатів бізнесу.

Предметом подальших досліджень може бути вирішення проблеми складності забезпечення суттєвості інформації, необхідності досягнення балансу між розкриттям потрібної, але не надмірної інформації, розв'язання складного завдання виконання вимог різних груп користувачів.

Список використаних джерел

1. Єфименко Т. І. Запровадження інтегрованої звітності та реформування бухгалтерського обліку в умовах євроінтеграції. *Фінанси України*. 2014. № 10. С. 7–23.
2. Томчук В. В. Інтегрована звітність: новий етап у еволюції бухгалтерського обліку. *Фінанси, облік, банки*. 2017. № 1 (22). С. 170–180.
3. Ловінська А. Г. Вплив євроінтеграційних процесів на розвиток бухгалтерського обліку та звітності в Україні. *Фінанси України*. 2014. № 9. С. 21–30.
4. Куцик П., Корягін М. Інтегрована звітність як нова парадигма розвитку бухгалтерської звітності. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 5. С. 11–18.
5. Безверхий К. В. Інтегрована звітність підприємства: економічна сутність поняття. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2016. № 4. С. 43–58.
6. Запровадження нефінансової звітності в контексті імплементації в Україні законодавства ЄС / за ред. Т. І. Єфименко, А. Г. Ловінської ; ДННУ “Акад. фін. управління”. Київ, 2017. URL: http://www.afu.kiev.ua/getfile.php?Page_id=462&num=1.
7. Озеран А. Директива 2013/34/ЄС щодо річної фінансової звітності: дискусійні питання та напрями її імплементації в нормативну базу України. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 5. С. 2–10.
8. Голов С. Регулювання бухгалтерського обліку і аудиту в ЄС та виклики для України. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2014. № 10. С. 3–13.
9. Войтенко Т. Звіт про управління: вперше за 2018 рік. *Податки і бухгалтерський облік*. 2019. № 08. С. 4–8.
10. Озеран А. Звіт керівництва vs Звіт про управління: проблеми відповідності Закону про бухгалтерський облік та світової практики. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2017. № 10-11. С. 2–12.
11. GRI Standards Glossary. 2016. 16 p. URL: <https://www.globalreporting.org/standards/gri-standards-download-center/gri-standards-glossary/>.
12. International <IR> Framework / International Integrated Reporting Council. 2013. December. URL: <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2015/03/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>.

13. IFRS Practice Statement 1. Management Commentary. A framework for presentation / International Integrated Reporting Council. URL: <https://www.ifrs.org/issued-standards/management-commentary-practice-statement/>.
14. Guide for the Preparation of Management Reports of Listed Companies / Comisión Nacional del Mercado de Valores. 2013. URL: https://www.cnmv.es/DocPortal/Publicaciones/Grupo/gestion_EN_Weben.pdf.
15. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0034>.
16. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups Text with EEA relevance. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0095>.
17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>.
18. EU Directive on disclosure of nonfinancial and diversity information. Achieving good quality and consistent reporting. Corporate Reporting. Position paper / Federation of European Accountants. Mach, 2016. URL: https://www.accountancyeurope.eu/wp-content/uploads/FEE_position_paper_EU_NFI_Directive_final.pdf.
19. Guidelines on non-financial reporting (methodology for reporting non-financial information) (2017/C 215/01) / European Commission. 2017. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705(01)).
20. Annual reporting in 2017/18: demonstrating purpose, creating value / EY. 5th Ed. 2018. September. URL: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-ARA-2018-report/\\$FILE/EY-ARA-2018-report.PDF](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-ARA-2018-report/$FILE/EY-ARA-2018-report.PDF).
21. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.12.2018 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18>.
22. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України : затв. постановою Правління Національного банку України від 24.10.2011 № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11>.

References

1. Iefymenko, T. I. (2014). Reporting and implementation of integrated accounting reform in terms of European integration. *Finance of Ukraine*, 10, 7–23 [in Ukrainian].
2. Tomchuk, V. V. (2017). Integrated reporting: a new stage in accounting evolution. *Finance, accounting, banks*, 1 (22), 170–180 [in Ukrainian].
3. Lovinska, L. H. (2014). Influence of the European integration processes on the development of accounting and reporting in Ukraine. *Finance of Ukraine*, 9, 21–30 [in Ukrainian].
4. Kutsyk, P., Koriahin, M. (2015). Integrated reporting as a new paradigm for the development of financial reporting. *Accounting and auditing*, 5, 11–18 [in Ukrainian].
5. Bezverkhyi, K. V. (2016). Integrated reporting of company: economic essence of the concept. *Scientific bulletin of the National Academy of Statistics, Accounting and Audit*, 4, 43–58 [in Ukrainian].
6. Iefymenko, T. I., Lovinska, L. H. (Eds.). (2017). *Introducing non-financial reporting in the context of implementation of EU legislation in Ukraine*. Kyiv: DNNU “Akademiia finansovoho upravlinnia”. Retrieved from http://www.afu.kiev.ua/getfile.php?Page_id=462&num=1 [in Ukrainian].

7. Ozeran, A. (2015). Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council on the annual financial statements: discussion questions and directions of its implementation in the normative base of Ukraine. *Accounting and auditing*, 5, 2–10 [in Ukrainian].
8. Holov, S. (2014). EU accounting and auditing regulation and challenges for Ukraine. *Accounting and auditing*, 10, 3–13 [in Ukrainian].
9. Voitenko, T. (2019). Management report: for the first time in 2018. *Taxes and accounting*, 08, 4–8 [in Ukrainian].
10. Ozeran, A. (2017). Management commentary vs. management report: problems of compliance with the Law on accounting and worldwide practice. *Accounting and auditing*, 10-11, 2–12 [in Ukrainian].
11. GRI. (2016). *GRI Standards Glossary*. Retrieved from <https://www.globalreporting.org/standards/gri-standards-download-center/gri-standards-glossary/>.
12. International Integrated Reporting Council. (2013, December). *International <IR> Framework*. Retrieved from <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2015/03/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>.
13. International Integrated Reporting Council. (n. d.). *IFRS Practice Statement 1. Management Commentary. A framework for presentation*. Retrieved from <https://www.ifrs.org/issued-standards/management-commentary-practice-statement/>.
14. Comisión Nacional del Mercado de Valores. (2013). *Guide for the Preparation of Management Reports of Listed Companies*. Retrieved from https://www.cnmv.es/DocPortal/Publicaciones/Grupo/gestion_EN_Weben.pdf.
15. The European Parliament and the Council of the European Union. (2013). *Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32013L0034>.
16. The European Parliament and the Council of the European Union. (2014). *Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups Text with EEA relevance*. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32014L0095>.
17. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). *On accounting and financial reporting in Ukraine* (Act No. 996-XIV, July 16). Retrieved from <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14> [in Ukrainian].
18. Federation of European Accountants. (2016, Mach). *EU Directive on disclosure of nonfinancial and diversity information. Achieving good quality and consistent reporting. Corporate Reporting. Position paper*. Retrieved from https://www.accountancyeurope.eu/wp-content/uploads/FEE_position_paper_EU_NFI_Directive_final.pdf.
19. European Commission. (2017). *Guidelines on non-financial reporting (methodology for reporting non-financial information) (2017/C 215/01)*. Retrieved from [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52017XC0705(01)).
20. EY. (2018, September). *Annual reporting in 2017/18: demonstrating purpose, creating value* (5th ed.). Retrieved from [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-ARA-2018-report/\\$FILE/EY-ARA-2018-report.PDF](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-ARA-2018-report/$FILE/EY-ARA-2018-report.PDF).
21. Ministry of Finance of Ukraine. (2018). *Guidelines for the preparation of a management report* (Order No. 982, December 7). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18> [in Ukrainian].
22. National Bank of Ukraine. (2011). *Instruction on preparation of financial statements of Ukrainian banks* (Decree No. 373, October 24). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11> [in Ukrainian].